

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету АБДПМ

Ігор ФОДЧУК

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» 26.03.2024р.»

Розробники: Гатеж Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, член спілки дизайнерів України

Викладачі: Гатеж Наталія Василівна – кандидат педагогічних наук, асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, член спілки дизайнерів України

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від “25” серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від “28” серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Новак Є.В
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО» є: сприяти поєднанню теорії з практикою й включенню теоретичних знань у діяльність; усвідомлення потреби в оволодінні теоретичними знаннями для розв'язання проблем, пов'язаних із методикою викладання у вищій школі; розвитку аналітичних здібностей і педагогічного мислення, створенню сприятливих умов для задіяння інтелектуальних ресурсів особистості здобувача; ознайомленню з живими зразками організації освітнього процесу у вищій школі, кращим методичним досвідом педагогів-практиків, спонуканню до самооцінки та особистісного і професійного самовдосконалення.

Завдання вивчення освітньої дисципліни: навчити визначати актуальні проблеми, пов'язані з методикою викладання у вищій школі в умовах сучасного розвитку суспільства та шляхів розв'язання; формувати досвід аналізу та розв'язання педагогічних проблем, що виникають у педагогічній діяльності викладача; навчити відбирати та систематизувати форми, методи та прийоми організації освітньої діяльності у закладі вищої освіти; формувати у майбутніх викладачів готовність до ефективного впровадження в освітній процес традиційних та інноваційних методів навчання, виховання та контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, методів та прийомів ефективно організації самостійної роботи, досвіду організації професійного самовдосконалення та самовиховання майбутнього викладача ЗВО; формувати уміння та навички використання в освітньому процесі вищої школи сучасних мультимедійних технологій; формувати професійно-педагогічну спрямованість особистості викладача; розвивати педагогічне мислення та професійну самосвідомість викладача закладу вищої освіти; формувати інтерес до викладацької діяльності, спонукати майбутніх викладачів до педагогічної творчості.

2. Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Методика викладання фахових дисциплін в ЗВО» здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

- ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК5. Здатність розробляти та керувати проектами.
- ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- СК1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образноасоціативну мову при створенні художнього образу.
- СК2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- СК3. Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення. СК4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації.
- СК5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва.
- СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.
- СК7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР): ПРН3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

ПРН5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.

ПРН6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПРН7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПРН8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПРН11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.

ПРН12. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та у міжнародному професійному середовищі.

ПРН13. Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	4,5	135	30	15	-	-	90	-	1 семестр залік
Заочна											

3.1. Загальна інформація

Освітня компонента "Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО» відноситься до дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Вивчення дисципліни спрямоване на підготовку майбутніх фахівців до викладання мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти; формування у здобувачів освіти системи компетентностей, необхідних для викладання мистецьких навчальних дисциплін у закладах вищої освіти; ознайомлення магістрантів з особливостями викладання фахових дисциплін, формування у майбутніх фахівців методичної компетентності та професійно-педагогічних умінь(конструктивні, організаційні, комунікативні, оцінні) в моделюванні освітнього процесу, а також в організації та проведенні занять; формування у майбутніх викладачів здатності до самоосвіти та саморегуляції внутрішнього самопочуття як важливих складових професійного самоудосконалення.

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус бо го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		лек ц.	пра к	лаб.	інд .	с.р.		лек ц.	пра к./с ем.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять (назва теми й основні питання)	Змістовий модуль 1. ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ											
Тема 1. Зміст і мета дидактики як теорії освіти і навчання	13	3				10						
Тема 2. Дидактичне забезпечення викладання предметів художньо-естетичного циклу в ЗЗСО та	16	4	2			10						

спеціалізованих мистецьких школах													
Тема 3. Дидактичне забезпечення викладання фахових дисциплін у закладах передвищої освіти.	16	4	2			10							
Тема 4. Форми та методи організації навчальних занять із мистецьких дисциплін у ЗВО.	16	4	2			10							
Тема 5. Дидактичні особливості підготовки та проведення лекційних і практичних занять.	16	4	2			10							
Тема 6. Організаційно-методичні умови ефективного проведення практичних занять у закладах освіти та спеціалізованих мистецьких школах	16	4	2			10							
Модульна КР1													
Разом за ЗМ1	93	23	10			60							
Теми навчальних занять (назва теми й основні питання)	Змістовий модуль 2. ВИКЛАДАЧ ЯК СУБ'ЄКТ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ												
Тема 7. Сутність професійно-педагогічної культури художника-педагога	15	3	2			10							
Тема 8. Комунікативна компетентність викладача мистецьких дисциплін.	14	2	2			10							

Тема 9. Організація контролю якості навчання в контексті сучасної парадигми освіти	13	2	1			10						
Модульна КР2												
Разом за ЗМ 2	42	7	5			30						
Усього годин	13 5	30	15			90						

3.3 Тематика практичних занять

№	Назва теми з основними питаннями – план	Кількість годин
1	Тема 2. Дидактичне забезпечення викладання предметів художньо-естетичного циклу в ЗЗСО та спеціалізованих мистецьких школах	2
2	Тема 3. Дидактичне забезпечення викладання фахових дисциплін у закладах передвищої освіти.	2
3	Тема 4. Форми та методи організації навчальних занять із мистецьких дисциплін у ЗВО.	2
4	Тема 5. Дидактичні особливості підготовки та проведення лекційних і практичних занять.	2
5	Тема 6. Організаційно-методичні умови ефективного проведення практичних занять у закладах освіти та спеціалізованих мистецьких школах	2
6	Тема 7. Сутність професійно-педагогічної культури художника-педагога	2
7	Тема 8. Комунікативна компетентність викладача мистецьких дисциплін.	2
8	Тема 9. Організація контролю якості навчання в контексті сучасної парадигми освіти	1
	Всього	15

3.4 Самостійна робота студента

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Психолого-педагогічна готовність викладача до професійної діяльності.	9
2	Особливості мотивації майбутнього викладача мистецьких дисциплін до педагогічної діяльності.	9
3	Проблемне навчання: особливості побудови лекційних та семінарських занять.	9
4	Розробка та презентація лекції з одного предмету фахової підготовки (рисунок, живопис, композиція, професійна майстерність)	10
5	Розробка та презентація практичного заняття з одного предмету фахової підготовки (рисунок, живопис, композиція, професійна майстерність)	10
6	Підготовка методичних рекомендацій до лекцій художньо-теоретичних дисциплін.	9
7	Організація та проведення ділової гри.	9
8	Елементи акторської майстерності у діяльності викладача мистецьких дисциплін	9
9	Розвиток педагогічної майстерності викладача фахових дисциплін.	8
10	Професійне самовдосконалення та роль самоосвіти майбутнього викладача ЗВО.	8
	Всього	90

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання: поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

- словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія;
- наочні методи: спостереження, демонстрація;
- практичні методи: складання плану-конспекту заняття, обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування, написання есе, створення презентацій, ментальних карт);
 - відеометод: дистанційні, мультимедійні.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання
--	----------	--

5.3. Засоби оцінювання

Завдання для самостійного опрацювання. В якості самостійних завдань пропонується написання наукових статей, есе, тез, рефератів, виконання наукових проєктів з використанням ПК та виконання презентацій в Power Point. Наукові розробки в області образотворчого мистецтва Буковини можуть бути представлені на наукових конференціях, днях науки і т.п.

Самостійні завдання є обов'язковими для виконання кожним студентом. Самостійне завдання має вміщати розкрити та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики.

Тема самостійного завдання може бути обрана із запропонованої тематики, а може бути запропонована самим студентом та затверджена викладачем даного предмету. Текст цього завдання має бути оригінальним, оформлений згідно вимог до наукових статей, містити підібрані відповідні ілюстрації, включати всі обов'язкові структурні частини та план, текст повинен бути лаконічним, максимально розкривати поставлені завдання, мають бути зроблені висновки про написане та висвітлено використану літературу. За відсутністю виконання будь-якої з вимог до написання реферату кількість балів відповідно знижується.

Кожен студент може займатись науковою діяльністю, що відобразиться у написанні невеликих наукових робіт, а саме: наукові есе, статті, тези, а також у виступах на наукових конференціях, участі у різноманітних мистецьких конкурсах, олімпіадах і т.д. Якщо наукове дослідження за своєю тематикою охоплюватиме одну тему, то кількість балів відповідатиме кількості балів, яка виставляється за дану тему. Якщо тематика наукової розробки охоплюватиме об'єм двох і більше тем, то і кількість балів відповідатиме балам, відведеним на їх оцінювання.

5.4 Засоби оцінювання

5.5. Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/xellulcg/etychnyi-kodekschernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwb/polozhennia-chnu-proplahiat2023plusdodatky-31102023.pdf> .

6. Форми поточного та підсумкового контролю

• **Поточний контроль** Види поточного контролю обираються викладачем, який веде практичні заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з програмою курсу. Видами поточного контролю можуть бути опитування, тестування, контрольні роботи, колоквиуми. При поточному контролі під час практичних занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді; активність при обговоренні питань практичного заняття і систематичність роботи на заняттях; результати виконання домашніх завдань, творчих проєктів; експрес-контроль у формі тестів, письмових контрольних робіт, в т.ч. підсумкового модульного тестування; результати виконання індивідуальних завдань.

• **Модульний контроль**

Модульний контроль (сума балів за кожний змістовний модуль/ЗМ) проводиться на відповідному практичному занятті після вивчення відповідного змістовного модуля (ЗМ1, ЗМ2). Підсумкова кількість балів за змістовні модулі визначається як сума балів за всіма формами поточного контролю плюс оцінка (бали) за модульне тестування. Модульним тестуванням завершується вивчення матеріалу відповідного модуля. Протягом семестру виконується 2 модульних тестування. Модульне тестування складається з 50 тестів, які можуть бути оцінені до 10 балів.

• **Підсумковий контроль**

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** в період екзаменаційної сесії згідно сформованого розкладу іспитів.

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову оцінку з навчальної дисципліни (освітньої компоненти) як окремий заліковий модуль з відповідним ваговим коефіцієнтом (як передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни).

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна) – українських і зарубіжних видань.

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи. Підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>
2. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2017. 456 с.
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: С. А. Саяпіна, Н. С. Гарань, О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 60 с.
4. Прищак, М. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця, 2019. 150 с. URL: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/831.pdf>
5. Теорія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО: навчально-методичний посібник / Укладач І. В. Казанжи. Миколаїв: СПД Румянцева, 2018. 154 с.
6. Шевнюк О.Л. Методика навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах. К., Освіта України, 2017. – 311 с.

7.2. Допоміжна.

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном. URL: <http://vnz.org.ua>
2. ЄвроОсвіта. URL: <http://euroosvita.net>
3. Концепція розвитку освіти України на період 2015– 2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
4. Креативність та освіта: чому це має значення. ВИЩЕ: Спільнота для навчання та викладання. URL: http://gohigher.org/creativity_and_education
5. Освіта в Україні і за кордоном. URL: <http://osvita.ua>
6. Освітній портал ПедПреса. URL: <http://pedpresa.com>
7. Про вищу освіту: Закон України No 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL:

http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf 9. Prometheus: платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: <https://prometheus.org.ua/>